

THE FUTURE OF TRADITIONAL BANKS AND NEW BUSINESS MODELS IN THE FINTECH ERA

VIITORUL BĂNCILOR TRADIȚIONALE ȘI NOILE MODELE DE BUSINESS ÎN ERA FINTECH

IZURIC Mihaela, studentă, specialitatea: Finanțe și Bănci
Academia de Studii Economice din Moldova, Republica Moldova,
Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
e-mail autor: izuric.mihaela@ase.md

Abstract: *In the dynamic landscape of the financial industry, where evolving trends reshape traditional banking, this study examines the impact of technological advancements the rise of FinTech companies. It explores the significance of these transformations, assessing various business models and strategic adaptation approaches for legacy banks. The research employs a comparative analysis of banking systems within an open framework, focusing on the impact of Open Banking regulations. The findings highlight key trends, including the integration of digital technologies, the collaboration between FinTech firms and traditional banks, and the increasing personalization of financial services.*

Keywords: *traditional banking, FinTech, business models, regulation, digitalization, customer experience, cybersecurity*

JEL CLASSIFICATION: G21, O33, L86

INTRODUCERE

Industria bancară trece în prezent prin transformări radicale, care este influențată de avansul tehnologiei și de apariția companiilor FinTech. În acest sens, „Cum se adaptează băncile tradiționale la noile realități?” reprezintă întrebarea de cercetare esențială pentru înțelegerea provocărilor și oportunităților cu care se confruntă sectorul bancar. Pe măsură ce instituțiile financiare trec printr-o schimbare constantă, acest studiu este important nu doar pentru viitorul acestor instituții, ci și pentru economie și finanțe în general, cimentând încrederea consumatorilor și eficiența sistemelor financiare.

Obiectivele urmărite prin realizarea studiului vizează:

- Evaluarea efectului tehnologiilor emergente întrucât este important să studiem cum sunt impactate băncile tradiționale de inovațiile tehnologice, cum ar fi FinTech, criptomonede și sistemele de plată mobilă, precum și cum se schimbă aceste bănci pentru a putea răspunde cerințelor pieței;
- Studiul strategiei de adaptare a băncilor tradiționale, face referire la stabilirea proceselor prin care băncile își schimbă modelele de afaceri prin integrarea digitală a afacerii și cooperarea cu companii FinTech;
- Personalizarea serviciilor financiare, ține de investigarea noilor tendințe în particularizarea serviciilor financiare pentru a satisface nevoile clienților moderni, inclusiv prin utilizarea datelor și a tehnologiilor avansate.

În virtutea analizei profunde vom ține cont de impactului crizei financiare din 2008 și COVID-19. Analizând modul în care acestea au impactat rata de schimbare a industriei bancare, în special asupra transformării digitale, care era deja în curs de desfășurare.

Pentru a investiga în profunzime, cercetarea va include surse variate, precum rapoarte ale instituțiilor financiare internaționale, publicații academice și studii de caz, oferind o bază solidă de informații actualizate și relevante pentru analiza acestui peisaj financiar în continuă schimbare.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Băncile au fost secole la rând fundația economiei mondiale, oferind oamenilor un templu sigur în care-și puteau plasa banii, impulsionează populația și afacerile spre dezvoltare, desigur și facilitând tranzacțiile între părți. Cu toate acestea, ascensiunea FinTech-ului a perturbat sistemul bancar tradițional, făcându-l să se miște către direcții care se credeau de neatins o vreme. Companiile FinTech folosesc tehnologia pentru a crea produse și servicii financiare noi și inovatoare, care schimbă modul în care oamenii interacționează cu banii.

Industria FinTech din UE a crescut semnificativ de la mijlocul anilor 2010. În linii mari, companiile de tehnologie financiară, denumite în continuare FinTech, sunt firme care folosesc tehnologia pentru a oferi soluții inovatoare de servicii financiare (FSB, 2019). Rădăcinile FinTech-ului datează din 1871 cu Western Union, iar criza financiară din 2008 a accelerat și mai mult trecerea către alternative digitale. Indispensabil, apropierea față de UE, favorizează implementarea acestora și în Republica Moldova și impulsionează băncile să adopte un comportament adaptiv și să între în competiție cu start-upurile care iau amploare.

În era tehnologiilor financiare și a schimbării continue, analiza studiilor de rigoare și utilizarea metodelor de cercetare relevante este crucială. În efectuarea studiului vor fi utilizate sursele internaționale și naționale verificate și de specialitate, precum și diverse referințe legislative. Prin utilizarea metodei comparației, s-a cercetat asupra distincțiilor dintre băncile tradiționale și serviciile FinTech, precum și analiza statisticilor analitice și a studiilor de caz pentru analiza SWOT.

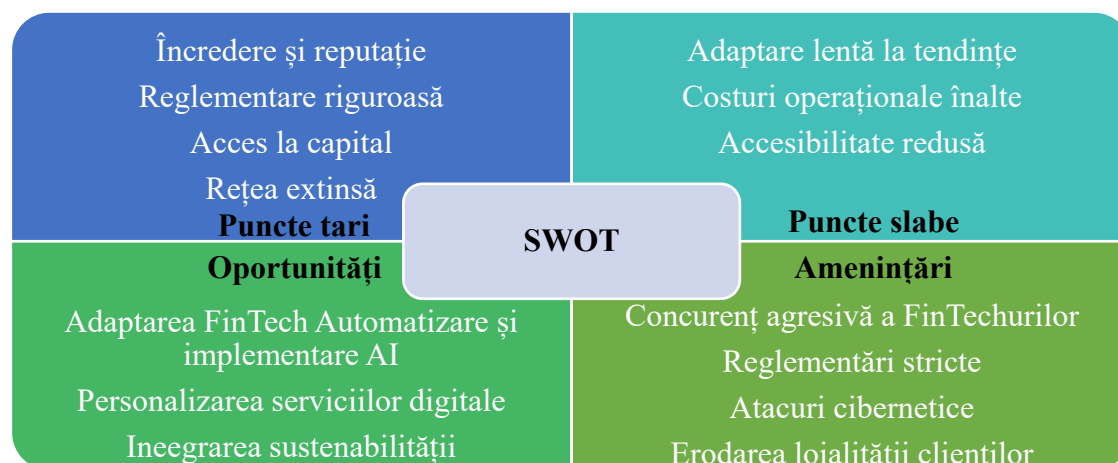

Figura 1. Analiza SWOT a băncilor tradiționale în era FinTech

Sursa: elaborat de autor în baza surselor studiate (Izuric, 2024)

Putem observa în figura 1 abordarea sintetizată și comparativă, evidențiind faptul că băncile tradiționale beneficiază de un avantaj competitiv major datorită încrederii și reputației consolidate de-a lungul timpului. În ceea ce vizează reglementările, deși uneori restrictive, oferă un cadru de stabilitate și siguranță, aspect esențial pentru atragerea și menținerea clienților. De asemenea, aceste instituții au acces facil la capital, permițându-și să investească în modernizare și dezvoltare. Un alt atu important este rețeaua extinsă de sucursale și ATM-uri, care le permite să păstreze un contact direct cu clienții.

În ciuda avantajelor majore, băncile tradiționale se confruntă cu o adaptare lentă la tendințele pieței, fiind adesea împiedicate de structurile birocratice și de cele decizionale. Costurile operaționale ridicate, generate de infrastructura fizică și de necesitatea conformării la reglementările stricte, reprezintă un alt obstacol. În plus, comparativ cu FinTech-urile, accesibilitatea serviciilor bancare tradiționale este redusă, iar inovația în interacțiunea cu clienții este limitată.

Pentru a-și menține relevanța, băncile trebuie să profite de oportunitățile aduse de noile tehnologii. Automatizarea proceselor, adoptarea FinTech-ului și implementarea inteligenței artificiale

pot crește eficiența operațională și îmbunătăți experiența utilizatorilor. Personalizarea serviciilor digitale este, de asemenea, o direcție esențială pentru loializarea clienților, aceștia așteptând soluții rapide, flexibile și adaptate nevoilor lor. Nu în ultimul rând, integrarea principiilor de sustenabilitate și promovarea finanțării verzi pot deveni avantaje strategice importante.

Într-un mediu concurențial dinamic, băncile tradiționale trebuie să facă față competitorilor agresivi din domeniul FinTech. Atacurile cibernetice reprezintă o amenințare reală, având în vedere expansiunea serviciilor digitale și creșterea volumului de date procesate online. Un alt risc semnificativ este eroziunea loialității clienților, aceștia fiind din ce în ce mai atrași de soluții financiare simple, intuitive și eficiente, oferite de noii jucători de pe piață.

Conchidem inevitabil că spre dezvoltare durabilă și sustenabilă, băncile trebuie să se orienteze spre inovație și să fie strânși legați cu tehnologiile financiare și cu marii giganți din acest sector.

Traversând de la partea teoretică și comparativă la implementarea unor noi modele de business, este necesar să precizăm faptul că băncile ar trebui să preia practicile bune și efective din modelele de business a companiilor din domeniul FinTech.

Conform unui articol publicat de FinTech Futures (FinTech Futures, 2019) și altor surse examinate, există patru modele alternative care câștigă teren în industria bancară, reprezentate în figura 2.

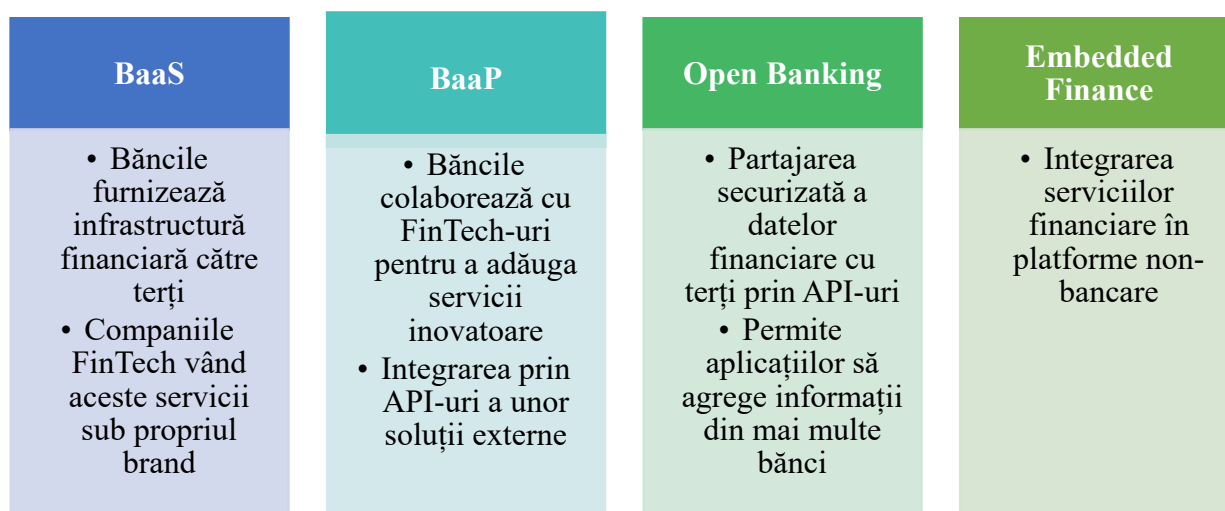

Figura 2. Noile modele de afaceri în domeniul bancar

Sursa: elaborat de autor în baza surselor studiate (FinTech Futures, 2019)

Banking-as-a-Service (BaaS) este un model ce permite băncilor să ofere produse și servicii financiare către terți, cum ar fi FinTech-urile, pentru a fi reetichetate și distribuite sub brandul acestora. De exemplu, o companie FinTech poate colabora cu o bancă ce oferă servicii BaaS pentru a lansa rapid produse financiare, cel mai frecvent un cont bancar sau program de creditare, concentrându-se pe achiziția și retenția clienților, în timp ce banca se ocupă de infrastructura și conformitatea necesare. În Marea Britanie, Starling Bank oferă BaaS FinTech-urilor precum Raisin și CurrencyCloud, iar în Germania SolarisBank oferă infrastructură de servicii financiare bazată pe API.

Banking-as-a-Platform (BaaP) face referire la faptul că băncile integrează servicii oferite de FinTech-uri pentru a îmbunătăți experiența și oferta către clienți. De exemplu, o bancă poate colabora cu un FinTech specializat în verificarea identității pentru a simplifica procesul de onboarding al clienților. Această abordare permite băncilor să adopte rapid inovații și să ofere servicii mai eficiente fără a dezvolta intern aceste soluții. FIDOR Bank, o neo bancă germană fondată în 2010, a lansat în 2015 platforma fidorOS pentru a oferi servicii bancare 100% digitale, flexibile și personalizate. Modelul său Banking-as-a-Platform a redus costurile de achiziție a clienților de la 150€ la 5€, consolidând angajamentul față de digitalizare și interacțiunea comunitară (Knowledgenile,2018).

Open banking permite furnizorilor terți (TPP) non bănci să utilizeze conectori API (API) software pentru a oferi aplicații FinTech sau servicii financiare folosind informații comune despre clienții bancar și datele privind tranzacțiile contului bancar. Atunci când securitatea și confidențialitatea datelor sunt menținute, operațiunile bancare deschise pot beneficia clienții instituțiilor financiare care autorizează utilizarea datelor clienților lor (Tipalti, 2025). Este reglementată în UE prin Directiva privind serviciile de plată (PSD2).

Tabelul 1. Cazuri de utilizare ale Open Banking

Utilizare	Explicație	Exemple
Agregarea conturilor	Permite utilizatorilor să vadă toate conturile lor (bancare, de credit, investiții) într-o singură interfață.	Plaid, Tink, Nordic API Gateway
Managementul finanțelor personale (PFM)	Oferă utilizatorilor o imagine clară asupra finanțelor lor, clasificând cheltuielile și analizând fluxurile financiare.	Spiir, Yolt, Mint
Evaluarea instantanee a riscului de credit	Simplifică și accelerează procesul de evaluare a creditului, oferind creditorilor acces rapid la istoricul financiar al aplicanților.	Klarna, Afterpay, Zip Pay
Managementul abonamentelor	Identifică plățile recurente și le centralizează într-o singură interfață.	Subaio, ApTap
Deschiderea de conturi noi	Automatizează procesul de verificare a identității (KYC) și de validare a datelor personale, reducând fraudă și accelerând onboarding-ul digital al clienților.	IDnow, Onfido, Authent

Sursa: elaborat de autor în baza surselor studiate (Subaio, 2021)

Tabelul 1, sintetizează cazurile de utilizare, cele mai uzuale, ale Open Banking-ului și exemple relevante ale utilizării în viața reală.

Finanțe Integrate, sau Embedded Finance, este procesul prin care FinTech-urile integrate oferă direct servicii financiare precum plăți, creditare, asigurări sau chiar investiții, fără a avea nevoie de o bancă ca intermediar pe platforme de e-commerce, ride-sharing, marketplace-uri sau de freelancing. Aceasta înseamnă că orice utilizator are acces la servicii financiare basic, fără a fi nevoit să treacă prin logica unei bănci clasice.

În continuare vom oferi exemple domeniilor în care pot fi aplicat acest model:

- Ride-sharing – Șoferii primesc conturi și carduri direct în aplicație, având acces instant la câștiguri, spre exemplu Uber, Bolt.
- E-commerce – Plata în rate direct la checkout, fără a apela la un credit bancar tradițional, utilizate de Klarna, Affirm.
- Freelancing – Freelancerii primesc plăți instant, eliminând timpii lungi de procesare bancară prin intermediul Payoneer, Deel.
- Retail – Carduri de fidelitate cu funcții de plată integrate, oferind recompense personalizate, de exemplu Starbucks, Target RedCard.

Conform unui studiu realizat de Inoxoft (Inoxoft. Fintech vs Banks: Impact and Innovations in Financial Technology, 2025), o bancă care integrează soluții FinTech reduce timpul de tranzacție cu 60% (de la 10 secunde la 4 secunde), în decurs de trei luni, 75% dintre utilizatori se vor adopta noului sistem, depășind obiectivul inițial de 50%, iar automatizarea și fluxurile de lucru simplificate reduc costurile de procesare a tranzacțiilor cu 30%.

Modelele de afaceri, propuse prin acest studiu, conturează viitorul industriei bancare, evidențiind tranziția de la sistemele tradiționale către soluții digitale flexibile, integrate și centrate pe experiența utilizatorului. Adaptarea la aceste inovații nu doar că redefineste relația dintre bănci și clienți,

dar și deschide noi oportunități pentru creștere și competitivitate într-un ecosistem financiar din ce în ce mai interconectat.

CONCLUZII

Pe parcursul studiului am demonstrat că FinTech-ul și băncile tradiționale nu ar trebui să rivali teribili, ci parteneri în inovare. În timp ce FinTech oferă soluții ușor de utilizat (de exemplu, plăți mobile), băncile tradiționale oferă stabilitate, încredere și conformitate cu reglementările. Viitorul constă în colaborare, nu în înlocuire, cu open banking care favorizează cooperarea.

Spre final amintim existența colaborărilor de succes, Santander și Ripple, care oferă plăți internaționale simplificate folosind tehnologia blockchain a Ripple, ING și opțiuni de finanțare care au oferit IMM-urilor acces la peste 50 de opțiuni de finanțare și desigur, N26 și Wise cu transferuri internaționale de bani la preț redus în aplicația N26 (Inoxoft, 2025).

Principalele elemente motorii ale tendințelor FinTech includ integrarea AI în îmbunătățirea serviciului pentru clienți și detectarea fraudelor, plățile transfrontaliere care perturbă blockchain-ul, susținerea scalabilității prin computația în cloud și impactul CBDC-urilor asupra sistemelor de plată. Astfel, băncile ar putea prelua trendurile din domeniul FinTech, implementându-le cu succes în modelele lor de business, obținând beneficii superioare celor existente la momentele anterioare.

Conchidem că, ecosistemul financiar global se poate echilibra prin angajamentul comun într-un proces de co-evoluție în care fiecare părți interesate (băncile și FinTech-urile) contribuie la un sistem mai eficient, sigur și accesibil. Cu reglementări mai clare și tehnologii emergente fiind integrate, relațiile dintre aceste entități vor crea o nouă paradigmă a serviciilor financiare care va fi benefică atât pentru instituții, cât și pentru consumatori.

REFERINȚE:

1. European Central Bank. (2024, iunie 8). *ECB press release on financial integration in the euro area*.
2. Financial Stability Board. (2019). *FinTech and market structure in financial services: Market developments and potential financial stability implications*. <https://www.fsb.org/2019/02/fintech-and-market-structure-in-financial-services-market-developments-and-potential-financial-stability-implications/>.
3. FinTech Futures. (2019, martie 12). *The New Business Models of Banking*. <https://www.fintechfutures.com/2019/03/the-new-business-models-of-banking/>.
4. https://www.ecb.europa.eu/press/fie/box/html/ecb.fiebox202406_08.en.html.
5. Inoxoft.(2025, ianuarie 17) *Fintech vs. bank: Can fintech replace traditional banking?* <https://inoxoft.com/blog/fintech-vs-bank-can-fintech-replace-traditional-banking/>.
6. Izuric, M. (2024). FinTech urile: o alternativă a băncilor digitale. În A. Roman, O. Stoica, & A.-M. Bercu (coord.), *Finanțele și administrația publică în contextul economiei digitale* (pp. 101-120). Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.
7. Knowledgenile. (n.d.). *Banking as a platform: Examples*. <https://www.knowledgenile.com/blogs/banking-as-a-platform-examples>.
8. Subaio. (2021, ianuarie 15). *The 5 best use cases of open banking*. <https://subaio.com/digital-banking/the-5-best-use-cases-of-open-banking>.
9. Tipalti. (2021, ianuarie 29). *Open banking resources*. <https://tipalti.com/resources/learn/open-banking/>.

Coordonator științific: LOPOTENCO Viorica, dr.hab, prof.univ.,

Academia de Studii Economice din Moldova

Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu – Bodoni 61

Telefon: + 37379405898

e-mail: lopotenco.viorica@ase.md